

1. SINULLA ON OIKEUS PÄÄSTÄ INTERNETIIN

Internetin kautta voit hoitaa asioita, oppia ja osallistua sinulle tärkeään toimintaan. Jokaisella ihmisellä pitää olla mahdollisuus käyttää internetiä.

Esimerkki: Voit käyttää kirjaston tietokonetta, jos sinulla ei ole omaa.

5. SINULLA ON OIKEUS OPPIA DIGI- JA TEKÖÄLYTAITOJA

Sinulla on oikeus saada opetusta ja tukea digilaitteiden, verkkopalveluiden ja tekoälyn käyttämiseen.

Esimerkki: Voit osallistua koulutukseen, jossa opetetaan, miten tekoäly voi auttaa sinua arjessa. Tekoäly voi esimerkiksi hakea puolestasi tietoa tai auttaa kirjoittamaan viestejä. Tekoäly voi olla sinun oma tukiälysi.

7. SINULLA ON OIKEUS KERTOA MIELIPITEESI JA JAKAA TIETOA NETISSÄ

Sinulla on oikeus viestiä ja jakaa tietoa netissä vapaasti. Sinulla on oikeus osallistua keskusteluihin ja kertoa omat mielipiteesi sinulle tärkeistä asioista.

Esimerkki: Voit julkaista sosiaalisessa mediassa kuvan ja kertoa arjen kuulumisia. Voit myös kirjoittaa, mitä mieltä olet ajankohtaisesta asiasta, kuten politiikasta ja luonnonsuojelusta.

2. SINULLA ON OIKEUS OSALLISTUA DIGIMAAILMAAN SINULLE SOPIVALLA TAVALLA

Sinulla on oikeus käyttää erilaisia digipalveluita ja osallistua verkkotapahtumiin, myös silloin kun tarvitset tukea. Digipalveluiden pitää olla saavutettavia eli sellaisia, että jokainen voi käyttää niitä omalla tavallaan.

Esimerkki: Jos et pääse tapahtumaan paikan päälle, voit osallistua siihen etäyhteydellä tietokoneella tai puhelimella. Voit lukea uutisia selkokielellä tai kuunnella tekstin ääneen.

DIGIOIKEUDET

Sinun oikeutesi digimaailmassa

Sinulla on monia tärkeitä oikeuksia digitaalisessa maailmassa. Nämä oikeudet perustuvat ihmisoikeuksiin.

Ne suojelevat sinua ja auttavat sinua osallistumaan digimaailmaan turvallisesti ja tasavertaisesti.

Tässä on 10 tärkeää digioikeutta.

Jokaisen oikeuden yhteydessä on lyhyt selitys ja esimerkki.

Ne auttavat sinua ymmärtämään, mitä oikeus tarkoittaa käytännössä.

3. SINULLA ON OIKEUS VOIDA HYVIN DIGIMAAILMASSA

Digi kuuluu arkeen, mutta sen ei pitäisi aiheuttaa huolta, kuormitusta tai pahaa mieltä. Digimaailman pitäisi vahvistaa hyvinvointiasi, ei heikentää sitä.

Esimerkki: Sinulla on oikeus rajata omaa ruutu-aikaasi, hiljentää ilmoitukset ja käyttää palveluita, jotka tekevät sinut iloiseksi ja auttavat arjessa. Voit pyytää apua, jos jokin digipalvelu tai siellä näkemäsi sisällöt aiheuttavat stressiä.

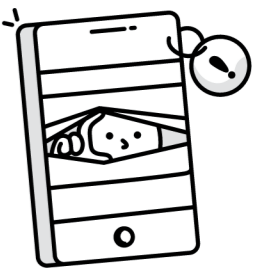
4. SINULLA ON OIKEUS TUNNISTAUTUA DIGIPALVELUIHIN YHDENVERTAISESTI

Monet tärkeät digipalvelut, kuten terveydenhuolto ja pankit, vaativat vahvan tunnistautumisen. Sinulla on oikeus saada sellainen tunnistusväline, jota osaat käyttää, ja oikeus saada tukea sen käyttämiseen.

Esimerkki: Voit käyttää palveluita, kuten Omakantaa, pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella. Jos se on vaikeaa, voit pyytää apua tai käyttää sinulle sopivaa vaihtoehtoa.

6. SINULLA ON OIKEUS YKSITYISYYTEEN VERKOSSA

Tietojasi ei saa kerätä tai jakaa ilman lupaasi. Saat itse päättää, mitä tietoa annat ja kenelle. Sinulla on myös oikeus hallita yksityisyysasetuksia eri palveluissa. Yksityisyysasetuksilla voit itse valita, mitä tietoja sinusta tallennetaan, kenelle niitä näytetään ja miten niitä käytetään.

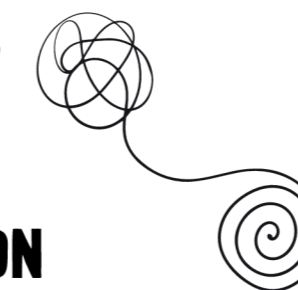
Esimerkki: Sovelluksen pitää kysyä lupa ennen kuin se käyttää sijaintiasi tai valokuviasi. Yksityisyysasetuksien avulla voit muuttaa esimerkiksi sen kuka näkee profiilisi ja julkaisusi.

8. SINULLA ON OIKEUS KÄYTTÄÄ DIGIPALVELUITA ILMAN PELKOA

Digipalveluiden on oltava turvallisia. Sinulla on oikeus siihen, että omat tietosi pysyvät suojassa eivätkä joudu vääriin käsiin.

Esimerkki: Kun käytät digipalvelua, kuten verkkokauppa, sinulla on oikeus tietää miten tietojasi käsitellään. Jos käytät keskustelupalstaa tai sosiaalista mediaa, palvelussa pitää olla helppo tapa ilmoittaa, jos joku viesti on häiritsevää tai epäilyttävää.

9. SINULLA ON OIKEUS YMMÄRRETTÄVÄÄN JA LUOTETTAVAAN TIETOON

Netissä annetun tiedon pitää olla selkeää ja totta. Tietoa ei saa vääristellä eikä esittää valheellisesti. Muista: Netissä on myös paljon tietoa, joka ei ole totta. Siksi on tärkeää osata tunnistaa, mikä tieto on luotettavaa.

Esimerkki: Mainoksesta pitää aina käydä selvästi ilmi, että kyse on mainoksesta. Myös uutisten näköinen sisältö voi joskus olla valheellista. Tällaisia uutisia kutsutaan vale uutisiksi. Jos jokin tieto mietityttää tai tuntuu epäselvälle, tarkista onko tieto totta.

10. SINULLA ON OIKEUS TULLA KOHDELUKSI REILUSTI DIGIN KÄYTTÄJÄNÄ JA NETISSÄ

Kaikkia ihmisiä on kohdeltava tasapuolisesti, ja jokaisella on oikeus valita, haluaako käyttää digilaitteita ja digipalveluita. Ketään ei saa syrjiä netissä.

Esimerkki: Verkkopalvelu ja muut netin käyttäjät eivät saa kohdella sinua eri tavalla esimerkiksi nimesi tai ikäsi takia.

Arki digittää

